אידישע העלדן

שפּאַנענדער ראָמאַן פון'ם אידישן לעבן
אין דער צייט פון דער גרויסער מלחמה

פון י. נ.

(פאָרטזעצונג)

ער האָט געזעען ווי דער יונגער דעטשיק האָט אונטער זיין סאָלדאַטסקן מונדיר אָנגעצונדן א שווּבעלע, וואָס האָט פאַר אים באַלויכטן די טיר פון דעם קעלער, און אָנגעמענדיק דעם שווערן הייגל שלאָס אין האַנט האָט ער דערמיט דריי מאָל א קלאַפּ געטאָן אויף דער טיר.

— דאָס ביסטו, ניטל, — האָט זיך געהערט פון אינווייניק די שטימע פון דעם געפאַנגענעם דאָפאל נייטמאַן, ווי האָב איך קוים דערוואַרט די מינוט, אז איך זאָל ווידער קאָנען רעדן מיט דיר. אַ, מיין גליבטע, מיין כלה, מיין ווייב, פאַרוואָס מוזן מיר ביידע זיין פאַנאַנדערגעריסן?

פון הינטער די באַראַנס - פעסלאַך האָט אַ גערויש זיך דערהערט. דאָס איז געווען פאַן טישקעוויטש. וועלכער איז שיער אויפגעשפּרונגען ווי עלעקטריזירט, הערענדיק די דאָזיקע ווערטער פון דעם אַרעסטאַנט.

— ווי? דיזער דענטשיק איז גאָרניט קיין מאַן, נאָר אַ פרוי אין די קלייד־ער פון אַ רוסישן סאָלדאַט אין נאָר איינגעוויקלט אַ גליבטע, אַ כלה, אַ ווייב? אין די דאָזיקע פאַרקליידעטע פרויענצימער איז דער לייב דינער פון כוואַסטוגאָוו'ן, און ווערט געליבט פון פּאַנעגקא יאַדווינאַ? וואָס סטוט זיך מיט אים? איז ער אַראָפּ פון זינען?

פאַן טישקעוויטש האָט געפילט ווי דער קאָפּ ווערט אים צעשפּאַלטן. זיין מוח איז געווען צו שוואַך צו באַגרייפן דעם אומגעוויינלאַכן פאַל און ער איז געבליבן זיצן ניט רירנדיק מיט קיין גליד, אַזוי ווי א בליץ וואָלט אים דערשלאָגן.

— איך קאָן שוין דאָס מער ניט אַרייבערטראָגן דאָפאל! האָט ניטל זיך באַקלאָגט פון הינטער דער טיר. — דו האָסט מיך געוואַרנט, איך זאָל ניט פאַרלירן מיין מוט, אָבער מיט יעדער שטונדע ווערט עס ערגער. כוואַסטוגאָוו איז שוין געוואָרן אומגעדולדיק. ער האָט מיך שוין הייגט געפאַרן און דו ביסט שוין האָפונגס־לאָז, כאָטש איך קאָנסט פריי אין קאָנסטאַנטאָן וואָס דו ווילסט. פאַרליר ניט, זאָג איך דיר דיין מוט. דו מוזט אויספירן דיין ראָלע אויף כוואַסטוגאָוו'ן, אויף דעם דאָזיקן באַנדיט, וועלכער האָט אונז פאַנאַנדערגעריסן פון אונטער דער חופה, האָט דערמאָרדעט דיין פאָטער און חרוב געמאַכט מיסליץ. ראָכע מוזטו נעמען! האַסטו געמאָלדן אונזערע חברים?

א בראַנסן פעסל האָט אין דעם דאָזיקן אויגנבליק מיט א דונער־קלאַפּ זיך אַראָפּגעקייקלט. פאַן טישקעוויטש האָט שוין מער ניט געקאָנט איינזיצן. ער האָט א שפּרונג געטאָן אין זיין פינסטערן ווינקעל און האָט פאַנאַנדער גערירט דעם נאַנצען בארג פעסלאַך.

איצט אַלזאָ וויים ער שוין קלאָר ווער עס איז דער דאָזיקער דענטשטשיק. ניטקע מאַרגאָלים איז זי, וועלכע דער רוסישער קאַפּיטאַן האָט אוועקגערויבט פון אונטער איר חופה און איר געמאַכט פאַר זיין געליבטער. ער האָלט איר ביי זיך פאַרקליידעט אַלס סאָלדאַט. אַהא, ער איז ניט קיין נאַר, דער רוסישער אָפיצער, אָבער ער וויים ניט, אז די געליבטע איז אים פאַרש, און זי וועט געמען פון אים בלוט־נקע ראַכע. און וועלכער שוואַרץ יאָר האָט איר דאָ צוזאַמענגעפירט מיט איר זשידאָווסקן חתן? אָבער מען דאַרף הערן ווייטער.

דאָך האָט ער ווייטער ניט געקאָנט הערן. די ביידע פאַרליבטע האָבן זיך שטאַרק דערשראָקן פון דעם קלאַפּ פון דער אַראָנגעפאַלענער בראַנסן פעסל.

— דאָ מוז אימיצער זיך געפינען, — ניטל, — האָט דער יונגערמאַן פון זיין געפענגעניש גערעדט אַזוי שטיל, דאָס די געליבטע האָט אים קוים געהערט, — זיי פאַרזיכטיק.

ער האָט עס איר ניט געדאַרפט זאָגן צוויי מאָל, דען ניטל אַליין האָט אויך געקראָגן א פאַרדאַכט, אז אימיצער שפּאַנירט איר, און זי האָט אָנגעצונדן א צווייטע שוועבעלע, וואָס האָט קוים באַלויכטן איינציק טרים אַרום איר.

אָבער פאַן קאַנווּיצקי האָט ניט געקאָנט פאַרבלייבן לייגנער ביי ער וועט אַנטדעקט ווערן, און ווען די שוועבעלע וואָס ניטל האָט אָנגעצונדן, האָט אויסגעברענט און עס איז ווידער געוואָרן טונקל האָט ער זייער פאַרזיכטיק פאַרלאָזן זיין פּלאַץ און האָט זיך אַרויסגעגאַנגען פון קעלער אויף דער פרייער לופט.

דאָ האָט ער אָפּגעצויגן זיין אָטעם און איז א ווײַלע געשאַנען פאַרראַכט.

— אַז איצט צו כאַווסטוגאָוו'ן, — האָט ער געמורמלט, — איך מוז אים אויפוועקן פון שלאָף. זאָל ער אַליין הערן און זעען ווער זיין געליבטע איז, די אירן שרייען גוואַלד, אז די פּאָליאַקן מאַכן אויף זיי א בלבול, באַשולדיקן זיי אַלס שפּיאָנען, אָט וועט דער רוסישער קאַפּיטאַן איבערצייגן, אז זיין זשידאָווקא איז אַ שפּיאָנקע, זי גיט אַרויס אַ געהיימניש, אז אַז ער איז פון איר אין געפאַר מיט זיין לעבן. יאָ, צו כוואַסטוגאָוו'ן.

כוואַסטוגאָוו האָט געהאַט זיין קוואַרטיר אין דעם געלן צימער, און וועלכן פּאַנענקע יאַדווינאַ האָט פריער געוווינט ליבע פון דאָפאל נייטמאַן.

עס איז געווען א פּרעכטיקער צימער וואָס האָט זיך געפונען אויפ'ן אונטערשטען אַזאַץ אין דער אַנדערער זייט פון הויז, קענענדיקער דעם קעלער. די פענסטער פון דעם געלן צימער האָבן אַרויסגעקוקט אין דעם שיינעם גאָרטן, צווישן די בוימער אַזוי ווי א פינגלשע נעסט, און פאַן טישקעוויטש האָט ניט געהאַט קיין שווערייטן צוצוקומען צו דעם דאָזיקן צימער, ניט מורא האָבנדיק אַז אימיצער זאָל אים באַמערקן.

דער פענסטער איז געווען פאַרמאַכט, אָבער ניט פאַרשלאָסן. פאַן טישקעוויטש האָט פאַרזיכטיק אים געעפנט, האָט אויפגעהויבן די אַראָפּגעלאָזענע גאַרדינען און האָט לאַנגזאַם אַריינגעשטעקט דעם קאָפּ אין צימער.

כוואַסטוגאָוו איז געלעגן אויפ'ן בעט, אָבער ער האָט נאָך ניט געשלאָפן.

ער האָט אַקאָרשן זיך צוריקגעקערט פון אַ ליבעס שפּאַציר אין וואַלד מיט פּאַנענקע יאַדווינאַ, דען נאָכדעם ווי גיטל האָט אים געלאָזט וויסן, אַז זי איז קראַנק און קאָן ניט קומען צו אים, האָט זיך געטרייסט מיט דער שיינער פּאָליאַטשקע, וועלכע האָט אויך אַזוי ווי ער, געוואָרט אויף גיטלען ביים פאַנטאַן און האָט זיך געמוזט טרייסטן מיט אים, מיט דעם רוסישן קאַפּיטאַן אַנשטאָט זיין דענטשיק.

סיי ווי אָבער איז כוואַסטוגאָוו געקומען פון זיין שפּאַציר שפּעט נאָך האַלבע נאַכט און האָט זיך אַקאָרשט געלייגט אויפ'ן בעט, אַלס ער האָט איצט פאַר דעם טונקעלן שיין פון דער לאָמפּ דערזעען א קאָפּ, אַריינקוקנדיק דורכ'ן פענסטער.

אַנפאַנגס האָט ער געדיינקט אַז דאָס איז פּאַנענקע יאַדווינאַ, וועלכע קומט אים איצט באַזוכן אין זיין צימער, ווי זי האָט געטאָן אויך אין דער פאָריקער נאַכט. און אויף זיין געזיכט האָט זיך פאַרנדערגעגאַסן א ברייטער שמייכל פון באַהאַלטענעם שטאָלץ, איבער זיין קראַפט איבער פרויען.

— ווען עס וואָלט מיר נאָר געווען אַזוי לייכט מיט גיטלען ווי מיט דער פּאַנענקע יאַדווינאַ, — האָט ער א ברום געטאָן, — אָבער, צום טייוול זאָל עס גיין. עס גייט מיר צו שווער מיט דער גאַליציאַנער ישיד־האַווקא, ווייטער ווי א קוש האָט עס ניט דערגרייכט, הם . . .

— קאַפּיטאַן, — האָ טאַם אויפגעוועקט פון זיינע געדאַנקען א שטילע שטימע פון פענסטער.

איצט ערשט האָט כוואַסטוגאָוו באַמערקט זיין טעות, דען דאָס געזיכט, וואָס ער האָט דערזעען, איז געווען ניט פון פּאַנענקע יאַדווינאַ, נאָר פון פאַן טישקעוויטש.

ער האָט א שפּרונג געטאָן פון בעט אין צאָרן און איבערראַשונג.

— וואָס האָיסטו דאָס? — האָט ער אויסגערופן מיט א פאַרשטיקטער שטימע, — איר שפּיאָנירט מיך?

— איך שפּיאָניר ניט אייך, קאַפּיטן, נאָר פאַר אייך, — האָט פאַן טישקעוויטש געענטפערט. — און איך האָב געמאַכט א וויכטיקע אַנטדעקונג, פאַר

(פאָרטזעצונג קומט)

קווינס טעאַטער

די לעצטע וואָך
ליידיס פריי אַדער צוויי פּערזאָן אויף אַיין בילעט

פרייטאָג און שבת אָוונט
יאַנוואַר 24, 25

ווערט אויפגעפירט פון אונזער סטאַר
לואיס קרעמער
צום ערשטן מאָל אין ווינניפּעג
די וויאָרקער סוקסעס

„אין א רוסישן דאָרף"

קאָמעדיי דראַמע אין 3 אַקטן מיט אַסך רוסישע לידער, טשאַסטושקעס רוסישע טענץ — א כאָר

נוצט אויס די געלעגנהייט און קומט אין מאַסן, ווייל עס איז פּאָזיטיוו די לעצטע וואָך פון ליידיס פריי.

באַזאָרגט זיך שוין מיט טיקעטס

זונטאָג אָוונט א גרויסער קאָנצערט

NEW PALACE THEATRE

היינט, מאָרגן און שבת
אונטערן פאָרהאַנג

אַל סטאַר קעסט
פאַקס מואַוויטאַן ריידנדיקע בילדער.
טיריאַל, פאַבלען. ריידנדע קאָמעדיע.

זיכן פון די גרעסטע אידישע נאַציאָנאַלע אָרגאַניזאַציעס אין אַמעריקע פאַלגעווען געמיינזאַמען דרייוו

די אידישע צדקה טעטיקייט אין אַמעריקא האַלט איצט אין מאַכן א ווייטערן שריט אין דער ריכטונג פון מער אָרדענונג, אין דער ריכטונג פון מער אָרדענונג, פון טאָן בעסערע אַרבעט פאַר די וואָס טיטיקן זיך אין הילף.

עס האַלט דערביי, אַז א רייע אידישע אַנשטאַלטן, וועמעס פּאַציענטן קומען פון אַלע מיילן פון לאַנד און וועלכע וועגן זיך דער הילף צו אַלע אירן פון 12 אָרגאַניזאַציעס, זאָלן קומען צו א געוויסער פאַרשטענדיקונג וואָס אָנבאַלאַנגט דאָס געלט זאָלן אין דורך דעם ווערט געמאַכט וועט איינגעשפּאַרט ווערן גרויסע סומען געלט, וואָס עס ווערט איצט אויסגעגעבן, ווען יעדע פון די אַנשטאַלטן פירן אין אינדיווידועלע קאַמפּיינס.

שוין איבער דרייסיק יאָר ווי די טוער פון דאָקאַלע אידישע צדקה אַנשטאַלטן האָבן אָנגעהויבן צו טראַכטן פון אַריינגרייגנען מער אָרדענונג אין דעם צדקה וועזן פון זייערע שטעט. מען האָט אָנגעהויבן מיך צו ווערן פון כל־ערליי בעלעער, קאַמפּיינס פאַר יעדער אַנשטאַלט באַזונדער, קאַמפּיינס וואָס האָבן אָפּגעקאָסט פאַרבענגס. עס איז רייף געוואָרן דער גאַנק פון די צדקה פעדעראַציעס. עס איז שוין איבער דרייסיק יאָר ווי עס איז געגרינדעט געוואָרן די ערשטע צדקה פעדעראַציע אין אַמעריקע. כאָטש אין געראַנק, אין דער טעאָריע, האָט דער פעדעראַציע געראַנק ניט געהאַט קיין סך אויסגעשפּאַרענע קענגער, אָבער אין פיעל שטעט האָבן די אַנשטאַלטן מורא געהאַט פאַר א פעדעריישאָן, ווייל זיי האָט זיך געראַכט, אַז דורך דעם וועלן זיי פאַרלירן זייער אומאָפּהייניקייט.

איצט שטעלט זיך קיינער ניט פאַר, אַז מען קאָן אויסקומען אָן פעדעריישאָנס. די אַנשטאַלטן זיינען געבליבן פריי ווי פאַר דער פעדעריישאָן. יעדער אַנשטאַלט קאָן זיך פירן ווי ער געפינט אַס בעסטן, די באַפעלקערונג האָט געוואָנען דורך דעם, וואָס עס ווערט געמאַכט אין אַפּאַר אַלע אַנשטאַלטן קאָסט עס ווייניקער, און מיט דעם געלט, וואָס ווערט געזאַמלט ווערט אויפגעטאָן פיל מער.

די פירער פון די צדקה פעדעריישאָנס איבער'ן לאַנד האָבן זיך לעצטנס אַרומגעזען, אַז אין דער צייט, ווען עס איז זיי געלונגען צו ברייגנען מער אָרדענונג אין זייערע שטעט, איז זיי נאָך אַלץ ניט געלונגען צו ברייגנען מער אָרדענונג אין די זאַמלונגען וואָס ווערן געמאַכט אין זייערע שטעט פאַר אַנשטאַלטן, וואָס דינען די אירן פון גאַנצן לאַנד, ווי למשל, די גרויסע אַנשטאַלטן פאַר שוואַרזיכטיקע. עס קומען פאָרשטייער פון די אַנשטאַלטן אין א שטאָט און הייבן אָן צו זאַמלען געלט, דער אַנשטאַלט איז א נויטיקער, א וויכטיקער, אָבער עס טרעפט, אַז דער אַנשטאַלט האָט גראַד ניט קיין פריינט צווישן דער אידישער באַפעלקערונג פון דער דערמאָנטער שטאָט. — ווען אים זיין שווער צו זאַמלען געלט, און א צווייטער, וואָס איז גראַד ניט אַזוי וויכטיק, האָט גראַד גוטע פריינט, אָדער שיקט א טיכטיקערן פאַליטיקער און פירט אַרויס א גרעסערע סומע ווי ער איז באַרעכטיקט דערצו.

די פעדעריישאָנס איבער'ן לאַנד האָבן זיך אָרגאַניזירט אין א געזעלשאַפט אונטער דעם נאָמען נעשאָנאַל אָפיעלס אינפאָרמיישאָן סוירוויס, וואָס האָט אויפגעטאָן א גרויסע אַרבעט אין דער אָרגאַניזאַציע פון אַלע אידישע צדקה אַנשטאַלטן אין אַמעריקע.

צו דעם נעשאָנאַל אָפיעלס אינפאָרמיישאָן סוירוויס האָט אויף איר קאָנפערענץ אָנגעוויזן, אַז די בעסטע זאַך וואָלט געווען אַז אַלס א פּראָבע, זאָלן די זיבן אויבנדערמאָנטע אַנשטאַלטן אַליין אויסקלייבן א געוויסע טעריטאָריע וואו דער געמיינזאַמער קאַמפּיין פאַר געלט זאָל געמאַכט ווערן.

עס איז אָנגענומען געוואָרן, אַז דער בודזשעט פון די נאַציאָנאַלע אָרגאַניזאַציעס אין דער טעריטאָריע, וואָס זיי וועלן אויסקלייבן פאַר מאַכן די פּראָבע פון א געמיינזאַמען דרייוו זאָל זיין דער זעלבער וואָס דער פאַרגאַנגענער יאָר און אַז ערשט אין 1931 זאָל באַשטימט ווערן א בודזשעט פאַר יעדער אָרגאַניזאַציע באַזונדער לויט אירע נויטן. עס איז אָנגעוויזן געוואָרן אַז אין אַזא פאַל וועט אייגעשפּאַרט ווערן א סך געלט. עס ווערט אין דער באַטרעפנדער טעריטאָריע צוגעגרייט אַן אפיל. די פעדעריישאָנס פון די באַטרעפנדע שטעט וועלן העלפן אין דעם אפיל, זיי וועלן מאַכן באַקאַנט די איינוואוינער מיט דער וויכטיקייט פון די אָרגאַניזאַציעס און אָנווייזן ווי נויטיק עס איז זיי צו שטיצן.

די פאָרשטייער פון די נאַציאָנאַלע אָרגאַניזאַציעס. די אָרגאַניזאַציע עקזיסטירט שוין איינציק יאָר און ווי עס זעט אויס, האָט עס איצט ביים וועג, אַז עפּעס מסשות'דיקס זאָל אויפגעטאָן ווערן.

אויף דעם לעצטן מיטינג פון נעשאָנאַל אָפיעלס אינפאָרמיישאָן סוירוויס, וואָס איז אָפּגעהאַלטן געוואָרן אין שיקאַגאָ אויף וועלכן עס זיינען אויך אָנווענד געווען פאָרשטייער פון 12 אָרגאַניזאַציעס וואָס אָפּעלירן נאָך שטיצע צו אירן פון נאַנצן לאַנד איז ווידער אויפגעבראַכט געוואָרן די פראַגע. עס איז אָנגעוויזן געוואָרן, אַז דאָס זאַמלען פון געלט פאַקס אַנדערש אָרגאַניזאַציעס פון 10 ביז 60 פּראָצענט אין דורכשניט מאַכט עס אויס וואָסערע 35 פּראָצענט. א סומע א נאַנץ באַדייטענדע אין פאַר דעם געלט וואָלט נעקאָנט עפּעס געטאָן ווערן. אָבער איז ווייטער אָנגעוויזן געוואָרן פון די פאָרשטייער פון די נעשאָנאַל אָפיעלס אין פאָרמיישאָן סוירוויס, אַז די אויסגאַנג וועקן אַרויס גרויסע אויב עס וועט בלייבן אַלץ ביים אַלטן.

עס איז דערפאַר פאָרגעלייגט געוואָרן א פּלאַן, אַז זיבן פון די גרעסטע נאַציאָנאַלע אָרגאַניזאַציעס, ווי די האיאַס, די דזשואיש רעליעף סאָסייטי אָף דענווער, דער נעשאָנאַל דזשואיש האָספּיטאַל פון דענווער, די דזשואיש אַפּעלס פון עקס פּייסאָן האוס פון לאָס־אַנדזשעלעס און דער ליגאַ ג. ליוויי מעמאָריאַל האָספּיטאַל פון האָס־ספּרינגס, אָרגאַניזאַציעס וועמעס בודזשעט באַטרעפט קאַרנע צוויי מיליאָן דאָלאַר א יאָר, אַז די דאָזיקע אַנשטאַלטן זאָלן פּרובירן מאַכן איין געמיינזאַמען קאַמפּיין, אַן לויט די רעזולטאַטן פון דעם קאַמפּיין זאָל מען קאָנען באַשלוסן, ווי ווייטער אָנצוגיין מיט דער אַרבעט.

עס איז דערביי פאָרשטאַנען געוואָרן, אַז וואָס עס זאָל ווייטער ניט זיין, זאָלן די אַנשטאַלטן פאַרבלייבן ווי ביז איצט פריי אין זייערע אינערלעכע פירונגען, אַז קיינער אויסער די באַאַרט פון די אַנשטאַלטן האָט אַז זאָגן וועגן די פירונגען פון זיי, בלויז אין דער פראַגע פון זאַמלען געלט זאָלן זיי טאָן זייער אַרבעט געמיינזאַם.

די נעשאָנאַל אָפיעלס אינפאָרמיישאָן סוירוויס האָט אויף איר קאָנפערענץ אָנגעוויזן, אַז די בעסטע זאַך וואָלט געווען אַז אַלס א פּראָבע, זאָלן די זיבן אויבנדערמאָנטע אַנשטאַלטן אַליין אויסקלייבן א געוויסע טעריטאָריע וואו דער געמיינזאַמער קאַמפּיין פאַר געלט זאָל געמאַכט ווערן.

עס איז אָנגענומען געוואָרן, אַז דער בודזשעט פון די נאַציאָנאַלע אָרגאַניזאַציעס אין דער טעריטאָריע, וואָס זיי וועלן אויסקלייבן פאַר מאַכן די פּראָבע פון א געמיינזאַמען דרייוו זאָל זיין דער זעלבער וואָס דער פאַרגאַנגענעם יאָר און אַז ערשט אין 1931 זאָל באַשטימט ווערן א בודזשעט פאַר יעדער אָרגאַניזאַציע באַזונדער לויט אירע נויטן. עס איז אָנגעוויזן געוואָרן אַז אין אַזא פאַל וועט איינגעשפּאַרט ווערן א סך געלט. עס ווערט אין דער באַטרעפנדער טעריטאָריע צוגעגרייט אַן אפיל. די פעדעריישאָנס פון די באַטרעפנדע שטעט וועלן העלפן אין דעם אפיל, זיי וועלן מאַכן באַקאַנט די איינוואוינער מיט דער וויכטיקייט פון די אָרגאַניזאַציעס און אָנווייזן ווי נויטיק עס איז זיי צו שטיצן.

די פאָרשטייער פון די נאַציאָנאַלע אָרגאַניזאַציעס וואָס זיינען אָנוועזנד געווען ביי דער קאָנפערענץ האָבן זיך אויסגעדריקט כראַנסטיק אַז דאָס פלאַן אַז זיי וועלן געלן אין גיכן האָבן א קאָנפערענץ אויף באַשלוסן וויטערע שריט.

די נעשאָנאַל אָפיעלס אינפאָרמיישאָן סוירוויס האָפט, אַז דער פלאַן וועט אָנגענומען ווערן, אין דאָס וועט זיין א ווייטערער שריט אין ברייגנען אָרדענונג אין דעם צדקה וועזן פון די אירן אין אַמעריקע.

צו דעם נעשאָנאַל אָפיעלס אינפאָרמיישאָן סוירוויס באַלאַנגען די צדקה פעדעריישאָנס פון די פאָלגנדע שטעט: איינקראָן, אַלטאָנאַ, אַטלאַנטאַ, אַטלאַנטיק סיטי, באַלטימאָר, ברידגפּאָרט, בראַנסוויק, בראָקטאָן, ברוקלין, באַפעלאָ, סידער ראַפּידס, טשאַרלסטאָן, ס. ק. שיקאָגאָ, סינסינעטי, קלעוולאַנד, קאָלאַמבוס, דאַלאַס, דעווענפּאָרט, דייטאָן, דענווער, דע מאָינס, דעטראָיט, דולוט, עלפּאַסאָ, עליזאַבעט, אירי, פּאָרט וועין, פּאָרט וואָרט, גלאָוועסטאָן, גרענד ראַפּידס, הערישבורג, האַרטפאָרד, יוסטאָן, אינדיאַנאַפּאָלס, דזשעקסאָנוויל, קענזאָס סיטי, לעקסינגטאָן, לאָס אַנדזשעלעס, לוסאָנוויל, מעמפיס, מילוואָקי, מייאַמי, מינעאַפּאָלס, מאָנטגאָמערי, מאָנטרעאָל, נעשוויל, ניו־יאָרק, ניו־הייוועז, ניו אָרלינס, אָנס, נאָרפאָלק, אָקלאַנד, אָמאַהאַ, פילאַדעלפיאַ, פּיטסבורג, פּראָווידענס, פּאָרטלאַנד, ריטשמאָנד, ראָטשעסטער, נ. י. סט. לואיס, סט. פּאָול, סאָלט לייק סיטי, סאַן אַנטאָניאָ, סאַן דיעגאָ, סאַן פראַנציסקאָ, סאַוואַנאַ, סקראַנטאָן, סירסיטי ספּרינגפילד, מיראַקיוס, טאָלידאָ, טאָראָנטאָ, וואַשינגטאָן, ווילינג, ווילקעס בערי, ווילמינגטאָן, ווינניפּעג, יאָרק און יאָנגסטאָן.

קאָנצערט

מאַנטאָג פאַרמיטאָג עוו. אויבער לייטפאוט מאַגאַזין
נייסטע בעסטע פאַקס טראַנס און וואָלין סטעפּס
קראַפט און סטרוקטלי פּריוואַטע לעסאָנס.
פולער קורס פון לעסאָנס $5.00

:: פערזענלאַכעס ::
PERSONAL

PROF. SCOTT 88 106
מאַנ פאַרטרעדיש עוו. אויבער לייטפאוט מאַגאַזין
נייסטע בעסטע פאַקס טראַנס און וואָלין סטעפּס
קראַפט און סטרוקטלי פּריוואַטע לעסאָנס.
פולער קורס פון לעסאָנס $5.00

מעקאַנד הענד סייפס און וואָלט טירן, האַלב פּרייז, סייפס געעפנט און פאַרריגלט. קאָמבינעישאָנס געענדערט (אַלע פאַרטן סייפס).
CANADIAN DIEBOLD SAFE CO.
183 Notre Dame E., Winnipeg, Man.

העכסטע פּרייזן —
שנעלסטע צאָלונגען
פאַר
פאַרס, הערדס און האַרס העיר
ווען אין שטאָט
באַזוכט אונז אין אונזער נייעם פּלאַץ
R. S. Robinson & Sons
191 MARKET ST., EAST
Just East of Main Street
איסט פון מיין סטריט

:: צו פאַרקויפן ::
FOR SALE

צו פאַרקויפן א צוויי שטאָקיקע פריים געביידע. סטאָר און וואוינונג אויבן. 1583 מיין סט. 52½ פוס פראָנטעדזש. פריי $5.500. זיך ווענדן אין 450 מאָנטעגן עוו.

צו פאַרקויפן פאַרשיידענע הויז אַרטיקלען, כאָטש ניי. זיך ווענדן אין 723 פּרינסעס שטראַסע עוועניו אָדער טעלעפאָן 53 609.

געשעפט געלעגנהייטן
Business Opportunities

א גוטע געלעגנהייט. קאָנדיטאָרי סטאָר צו פאַרקויפן. קליינער סטאָק. פּיקסטשורס צו פאַרראַנטן. איז מוז פאַרלאָזן די שטאָט. אויך א גראָסערי סטאָר צו פאַרקויפן. טעלעפאָן 204 25.

פאַרטנער פאַרלאַנגט אין א דזשענעראַל סטאָר. מוז $75.000 אין ביזנעס. ווערט אַנגעבן אַלע איינצעלהייטן. זיך ווענדן צו
W. J. SCHADEK & CO. LTD.
311 McIntyre Blk. Phone 22 782

גראָסערי און בוטשער מיט מאָנאַטלאַכן אומזאַץ פון $5,000. פּיקסטשורס $1,500. געביידעס, $6,000. דאָס איז א זעלטענע געלעגנהייט צו קויפן א זייער גוטע ביזנעס אויב איר האָט $4,000 קעש.
פרעגט זיך נאָך באַלד ביי
Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאָנס 761 55 און 807 53

גראָסערי און קאָנפעקשאָנערי, מוז שנעל פאַרקויפט ווערן. רענט מיט רומס (סטס היטער), $65. סטאָק און פיקסטשורס ווערט $1500, פאַר בלויז $1,200.

גראָסערי, קאָנפעקשאָנערי און פול רום, 20 מייל פון שטאָט. א גלענצענדער געשעפט פאַר מאַן מיט $3,000 קעש.

דזשענעראַל, גוטער געשעפט, סטאָק פון $4.000 אויף 80 סענט. רענט בלויז $20. איינגנטימער מוז פאַרקויפן.

אויב איר ווילט א געשעפט, זעט
ח. פערלמאַן, י. יאַן. ג. זעלטשען
MUTUAL AGENCIES
796 Main Street Phone 51 000

:: צו פאַרראַנטן ::
FOR RENT

פּוירנישט רום און פראָנט בעדרום, פאַר א האַפּל אָדער סינגל. קיינע קינדער. ערנאַר קאָרט, סוויט 5, טעלעפאָנירן 54646

צו פאַרראַנטן א גרויסע רום, פאַסנד פאַר צוויי מיידלאַך. אַלע באַקוועמלאַכקייטן. טעלעפאָן 910 55.

צו סובלעטן א 4 רום סוויט, ערשטער פלאָר. עלעקטריש אויוון. פּריוואַטע באַלקאָני. אין קעפּמאַנס אַפּטס. 640 סעלקירק עוועניו. זיך ווענדן צו 592½ סעלקירק עוו.

"דאָס אידישע וואָרט"
די איינציגע אידישע צייטונג
אין מערב קאַנאַדע

הערשל דובאָוו ע"ה

מיר דריקן אויס אונזער האַרציקן מיטגעפיל צו דער שוועסטער מרם. רייס, און צו דער נאָנצער פאַמיליע אין זייער גרויסן פאַרלוסט. מיר ווינשן זיי געטריסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

ליידיס אַקזיליערי
היכרו סיק בענעפיט סאָסייטי

העניע בעקער ע"ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו אונזער פריינט פ. בעקער און צו זיינע פאַר'יתומטע קינדער, אויף דעם פאַרלוסט פון זיין ליבער פרוי און מוטער פון זיינע קינדער, וועלכע איז אַזוי פריצייטיק אויסגעגעריסן געוואָרן פון זיי. מיר ווינשן זיי אַלעמען געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

ליידיס אַקזיליערי
היכרו סיק בענעפיט סאָסייטי

העניע בעקער ע"ה

מיר טרויערן מיט אייך צוזאַמען, פריינט פ. בעקער און אייערע קינדער, אויף אייער גרויסן פאַרלוסט. המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים, און איר זאָלט שוין מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. ל. פאָמין
און פאַמיליע

העניע בעקער ע"ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו אונזער פריינט פ. בעקער און צו זיינע פאַר'יתומטע קינדער, אויף דעם פאַרלוסט פון זיין ליבער פרוי און מוטער פון זיינע קינדער, וועלכע איז אַזוי פריצייטיק אויסגעגעריסן געוואָרן פון זיי. מיר ווינשן זיי אַלעמען געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. ר. קאַהען
241 פּרינסעס עוועניו

:: שטעלע פאַרלאַנגט ::
SITUATION WANTED

עקספּיריענסד קלערק, רעדט ענגליש, פּוילישן, אוקראַיניש און דייטש, קאָן אויך לערנען מיט קינדער, פאַרלאַנגט א שטעלע רעפערענסעס אויב נויטיק. זיך ווענדן צו דאָס אידישע וואָרט באַקס 7006.

ט־אַטס סייל

סטאָק פון קלאַדינג, בוטס און שיך, מענס און בויס פּורנישינגס, ליידיס רעדי־טו־וועאַר, און א. וו., אין ברעדאָן, מאַניטאָבאַ.
ביי אַקשען וועט פאַרקויפט ווערן אין אַפּיס פון טרייד־ערס טראַסט בילדינג, ווינניפּעג, מאַניטאָבאַ, דינסטאָג, יאַנוואַר 28, 1930, 11 אויינגער אינדערפרי, צו א רייט אויף אַזויפיל צום דאָלאַר, דער סטאָק און פיקסטשורס וואָס באַלאַנגט צום עסטייט פון
TRU-FIT CLOTHING CO. LTD.
סטאָק לויטן אינוואַנטאַר — $2.254.25
פיקסטשורס לויטן ליסט — 528.65
$2,782.90
טערמס—קעש, אָדער איין־פערטל קעש, באַלאַנס אין צוויי, פיר און זעקס מאָנאַטן מיט זיכן פּראָצענט פּער אָנום געזיכערט. דער סטאָק קאָן באַטראַכט ווערן אויפ'ן פּלאַץ אין ברעדאָן, מאַניטאָבאַ. דעם אינוועטאָר און אַנדערע אינפאָרמאַציע צו באַקומען און אַנדערע אינפאָרמאַציע צו באַקומען א שיינע קאָמעדיע, ווי אויף סעריאַל און פאַבלען.

—(::)—

אין קווינס טעאַטער

לואיס קרעמער צוזאַמען מיט דער גאַנצער קווינס טעאַטער קאָמפּאַני, פירן אויף פרייטאָג און שבת אָוונט זייער אַן אַמוזיר רענדיקע פאַרשטעלונג וואָס הייסט "אין א רוסישן דאָרף".

צוליב דער דאָזיקער אויפפירונג ווערן פאַרבאַרייטערט ספּעציעלע סצענאַרעס, טענץ, לידער, מוזיק — אַלץ פון א רוסישן שטן כאַראַקטער. — און די קווינס פּאַטראָניזירן וועלן זעען א פאַרשטעלונג וואָס ווערט פון רוסלאַנד, דערמאָנען אינ'ם אַמאָליקן רוסישן לעבן.

ניט געקוקט אויף די עקסטרא אויסגאַבן וואָס עס פאָדערן זיך פאַר דער דאָזיקער פאַרשטעלונג גיט די קווינס טעאַטער טרופּע ווידער אַמאָל א ליידיס פריי פאַרשטעלונג. מענטשן, וועלכע האָבן ליב צו אַפּרייזנען א פריילאַכן אָוונט אין גאַנץ און טענץ וועלן זיך זייער אַמוזירן ביי דער פאַרשטעלונג "אין א רוסישן דאָרף".

א ספּעציעלער כאָר וועט זיך באַטייליקן אין דער דאָזיקער פאַרשטעלונג. עס וועלן אויך זיין אַנדערע אינטערעסאַנטע פיטשורס. זעט עס פרייטאָג און שבת אין קווינס טעאַטער.

אין פעלעס טעאַטער

היינט ווערט געוויזן אין פעלעס טעאַטער איינע פון די אינטערעסאַנטסטע ריידנדיקע בילדער מיט אַן אַל־סטאַר קעסט. "אונטער'ן פאָרהאַנג" דער נאָמען פון דעם בילד. דאָס איז א מיסטעריעזע לירעם דראַמע מיט וואָרנער באַקסטער, לוס אים מאָראַן און גילבערט עמרי, אין דער הויפּט ראָלן. די געשיכטע פון דעם דאָזיקן בילד איז אַטעם אַפּראַכאַנד! עס ווערט אויך געוויזן א שיינע קאָמעדיע, ווי אויף סעריאַל און פאַבלען.

—(::)—

אין קווינס טעאַטער

לואיס קרעמער צוזאַמען מיט דער גאַנצער קווינס טעאַטער קאָמפּאַני, פירן אויף פרייטאָג און שבת אָוונט זייער אַן אַמוזיר רענדיקע פאַרשטעלונג וואָס הייסט "אין א רוסישן דאָרף".

צוליב דער דאָזיקער אויפפירונג ווערן פאַרבאַרייטערט ספּעציעלע סצענאַרעס, טענץ, לידער, מוזיק — אַלץ פון א רוסישן שטן כאַראַקטער. — און די קווינס פּאַטראָניזירן וועלן זעען א פאַרשטעלונג וואָס ווערט פון רוסלאַנד, דערמאָנען אינ'ם אַמאָליקן רוסישן לעבן.

ניט געקוקט אויף די עקסטרא אויסגאַבן וואָס עס פאָדערן זיך פאַר דער דאָזיקער פאַרשטעלונג גיט די קווינס טעאַטער טרופּע ווידער אַמאָל א ליידיס פריי פאַרשטעלונג. מענטשן, וועלכע האָבן ליב צו פאַרבריינגען א פריילאַכן אָוונט אין גאַנץ און טענץ וועלן זיך זייער אַמוזירן ביי דער פאַרשטעלונג "אין א רוסישן דאָרף".

א ספּעציעלער כאָר וועט זיך באַטייליקן אין דער דאָזיקער פאַרשטעלונג. עס וועלן אויך זיין אַנדערע אינטערע